

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvu (administracija) in ekspedicija, Poljanska cesta h. št. 32.

Vredništvo

je na Poljanski cesti h. št. 32.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 15 gl. — kr
Za pol leta . . . 8 " — "
Za četrt leta . . . 4 " — "
Za en mesec . . . 1 " 40 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 13 gl. — kr
Za pol leta . . . 6 " 50 "
Za četrt leta . . . 3 " 30 "
Za en mesec . . . 1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Posamezne številke veljajo 7 kr.

Izhaja vsak dan, izvemski podelje in praznike, ob 1/2 6 popoldne.

Državni zbor.

Z Dunaja, 10. decembra.

Iz odsekov.

Včeraj je budgetni odsek pretresal postavo, s katero se vladi dovoljuje v prvem četrtletju prihodnjega leta davke pobirati po dosedanji meri. Postava je bila sprejeta brez ugovora in pride jutri v zbornici v razpravo. „N. fr. Presse“ trdi, da liberalni levičarji ne bodo molčali, ampak da se bo pri tej priliki pričel razgovor, pri katerem bodo omenjali marsikterih reči, ki bi jih dr. Smolka rad zabranil. Moravske velikoposestniške volitve, Rothschedel in Vesteneck utegnejo toraj jutri zopet priti na vrsto. Poročevalec o tej postavi je grof Henrik Clam-Martinič, ki levičarjem gotovo ne bode dolžan ostal nobene.

Odsek je pretresal pa tudi postavo o zatiranju škrljeve bolezni v Dalmaciji ter za poročevalca v tej zadevi izbral dalmatinskega poslanca dr. Klaiča.

Razun začasnega proračuna bode zbornica pred božičem rešila samo še postavo o nabiranju vojaških novincev pa o podaljšanju vojaških sodnij v kotorskem okraju za pol leta. Zadnja seja bo toraj v sredo ali četrtek, potem pa se zbor zopet razide na božične počitnice. Gospodska zbornica pa bode zborovala še prihodnji teden, da reši gori omenjene postave.

Iz klubov.

Poljski klub je včeraj obravnaval gališke železnice ter sklenil deputacijo poslati k ministerskemu predsedniku in kupčijskemu ministru, da jima razodene želje in sklep poljskega kluba. Poljaki namreč zahtevajo, da naj se vodstva poljskih železnic z Dunaja prestavijo na Poljsko. Nekteri poslanci so priporočali, naj klub v tem oziru krepko stopi na noge, vendar pa je naposled obveljala misel, da je treba v tem oziru ravnati zmerno in previdno. V deputacijo, ki se ima podati k ministrom, so bili izvoljeni: Groholski, Javorski, Hausner in Zaharijevič.

Českemu klubu liberalni listi, česki in nemški, beró levite, ker ni hotel za uda sprejeti mladočeskega poslanca dr. Gregerja. „Politik“ v posebnem članku govori o tej zadevi, ter opravičuje ravnanje českega kluba. Greger je pri vsaki priliki grdil česki klub, ga imenoval smrdljivo jamo ali kloako in povdarjal, da se je treba izviti iz njegovih rok. Klub je toraj le dosledno ravnal, da Gregerja ni sprejel za svojega uda. Čudno pa je ravnal dr. Greger, da se je drznil prositi za sprejem. Pa pravijo, da je ta mladočeski poslanec jako pozabljen, da pred kmeti maha in udriha s krepkimi izrazi, potem pa se več ne spominja, da bi bil kaj napčenega govoril. Izključenje českega kluba ga pa silno boli in nekteri listi danes

poročajo, da je od klubovega načelnika dr. Riegerja zahteval, naj mu pismeno naznani vzroke, zaradi katerih ni bil sprejet v česki klub. Njegovi somiselni tovariši na Českem pa so osnovali poseben shod, pri katerem so v resoluciji izrekli, da to izključenje žali Gregerjeve volilee, ob enem pa priporočajo mladočeskim poslancem, da naj se krepko potegnejo za svojega tovariša in delajo na to, da klub ne bo ravnal samovoljno. Greger se bo kmalo prepričal, da mora kot ud državnega zbora in večine njegove marsikaj drugače soditi, kakor pa kot vrednik nasprotnega ali opozicijskega lista, in ko bo do tega spoznanja prišel, gotovo ne bode tudi nobenih zaprek več, da bi ga ne sprejeli v česki klub.

Hohenwartov klub bode zboroval danes, da pretresa jutranji dnevni red, ter se dogovori o splošnem političnem stanju.

Ruske misli.

Ruski list, „Rus“ imenovan, prinesel je v letošnji 22. številki razpravo o Slovanih, katero je spisal sloveči učenjak V. Lamanski. Pisatelj govoreč o razmeri posameznih slovenskih rodov med seboj pravi, kako škodljiva je katoliška vera za Slované; popolnoma se jim pa prilaga pravoslavna. Dalje pa graja katoliške duhovne slovenskih narodov, posebno česke, da nič ne storé za narod in so mu še celó nasprotni. Ker je pa to velika neresnica, in je izgovorjena od moža, ki ima v slovenskem svetu veliko veljave, zavrača jo česki list „Pokrok“, list, ki ni v službi cerkve, temuč neodvisen političen organ večine českih poslancev. Ker je ta odgovor važen tudi za nas, podajamo ga tu celega. „Pokrok“ ga je priobčil 6. decembra t. l., glasi se:

„Mnogi ruski pisatelji imajo o družih Slovanih, posebno katoliških, pred vsemi pa o Čehih kaj čudne pojme; ne vemo, ali zato, ker razmere družih Slovanov tako slabo poznajo, ali pa, ker premalo objektivno sodijo.

To posebnost ima tudi najnovejša razprava V. Lamanskega v 22. številki „Rusa“, ki se na več mestih dotika Čehov; razun tega jim pa daje še to-le spričevalo:

„Ne more se tajiti, da gojimo mi Rusi največ simpatije do Čehov in njihovega prizadevanja, vzbuditi svojo narodnost iz dolgoletnega spanja. A prikrivati si pa tudi ne moremo, da so v njihovi narodni politiki poteze, s kterimi ne moremo mi Rusi nikdar soglasovati in da so v njihovih projektih o bodočnosti nekatere take ideje, ki se nam zdé v še tako oddaljeni bodočnosti neizvršljive. Zato neradi vidimo rastočo silo najsrénejšega kontigenta ultramontanskega med Staro-čehi. Ta razmera loči vedno bolj Čehé od slovanskega sveta in jih vleče v oni nesrečni tok ali vrti-

nee, v katerem so Čehi l. 1620 skoro utonili in se iz njega srečno rešili še le s pomočjo Jožefa II., zaščitnika svobodnega mišljenja. Brez vsake mržnje do česke narodne stranke smo vendar tega mnenja, da se Staro-čehi kakor Mlado-čehi le preveč sklicujejo na zgodovinsko pravo českega kraljestva. To sklicevanje na zgodovinsko pravo zdi se mi, kakor meč, ki na obe strani reže, ker zgodovinski spominki kažejo tudi to, da je bilo česko kraljestvo nerazdeljiv del nemškega cesarstva. Ako pa začnó Čehi trdno povdarjati narodnostno pravo, zraven se pa spravedljive kažejo do severnega dela českega, ki tako ali tako ostane nemšk, dobé pred celim svetom pravico imenovati drugi del svoje domovine slovansk. Ali more morda kdó resno na to misliti, da bi se dal milijon Nemcev, ki stanujejo ob meji močnega cesarstva svojih rodnih bratov, tebi nič meni nič v kot potisniti?“

Tedaj najprvo je izrazil ruski učenjak svojo nevoljo nad ultramontani, ki so najbolj črn kontigent med Staro-čehi! Koga le g. Lamanski tu misli? Meni s tem vse česke duhovne? Tako se nam zdi. Pa jih žalibog le slabo pozná. V Avstriji pitajo z imenom ultramontan navadno nemške duhovne tirolske in one družih planinskih dežel. Pa teh nemški liberalni listi nikoli tako ne obirajo in ne črtijo, kakor duhovne česke in sicer zato, ker so ti narodni, ker z narodom čutijo in mislijo in za narod delajo; in v tem oziru stavijo liberalni listi česke duhovne njihovim nemškim tovarišem v izgled, hoteči, da bi se tudi ti tako goreče poganjali za narodnost nemško, kakor se oni za česko. Za to zasluženno delavnost v prosep českega naroda živjajo naši duhovni čast in spoštovanje in ga bodo živjali, dokler bodo delali za narod. Ko bi pa kedaj hoteli povdarjati stanovsko posebnost in se postaviti zraven naroda ali celó zoper njega, bi si s tem izpodkopali vso veljavo in ves upliv, za kar bi ne bilo treba nobene protiduhovske agitacije.

Kar se toraj tiče onega „ultramontanstva“, o katerem nam je nepristransko govoriti z možem, kakor je g. Lamanski, ki ima v slovanskem svetu veljavno besedo: prosimo ga, naj se o njem saj toliko informira, da ne bodo njegovi izreki izvabljevali v bralcih pomilovanja ali celó še manj laskavi izraz za njihov povod.

Ravno tako potrebuje mnenje g. Lamanskega o letu 1620 in o cesarju Jožefu II. — o katerem bodi ruskemu pisatelju povedano, da ga sedaj narodni in politični nasprotniki českega naroda v eno mer oslavljajo kot svoj ideal — znatne poprave, kar bi nas pa le predaleč tiralo. Opomnimo le to, da se naši duhovni vedno bolj pečajo s Slovanstvom. V resnici se moramo čuditi, da je ostalo tako slavnemu slavistu, kakor je g. Lamanski, neznano, da kar je v česki literaturi pisanega o Slovanstvu

in o slovanskih rečeh, je večinoma prišlo iz rok českimi duhovnov. Spominjam le na to, da je med českimi duhovni — onih, ki beró v drugih slovanskih jeziki in jih poznajo, še ne omenim — veliko več mož, ki pišejo o slovanskih rečeh in prelagajo z družih slovanskih jezikov, kakor med duhovni velikega naroda ruskega, ali med duhovni pravoslavni Bolgarov in Srbov.

Mnogim Rusom, h katerim spada tudi g. Lamanski, kakor se spozna iz njegove razprave v omenjeni številki „Rusa“, je Slovanstvo ali saj pravo Slovanstvo in pravoslavna vera eno in tisto. Zato govore o katoliških Slovanih le s pomilovanjem, ali jih pa še zaničujejo in prezirajo. Neradi govorimo v političnem listu o verah in veroizpovedanjih iz lahko razumljivih vzrokov. A da je narod slovanski tudi po veri razdeljen, to je zgodovinski fakt, da, to je še več kot sam fakt; in s takim moramo računati. Sicer se nam pa zdi besedičenje, da je Slovanstvo in pravoslavna cerkev isto, da se Slovanstvo ne da ločiti od pravoslavja, preveč smešno, da bi več o njem govorili. Slovani so bili, predno je bila pravoslavna vera, predno je bilo krščanstvo; Mojzesa in preroke, Kristusa in aposteljne in njihov blagodejen nauk časté pravoslavni kakor katoličanje; in teh mož ni rodil narod slovanski, ne pravoslavni, ne nepravoslavni. Da so dobili Čehi svoje duhovne od lužiskih Srbov, od Poljakov, Slovencev, Hrvatov in Dalmatincev — kdo si upa to resno trditi? A da imajo naši duhovni več ljubezni do pravoslavni Slovanov, kakor pravoslavni duhovni pravih pojmov o katoliških Slovanih, to trdimo mi.

Iz katerih virov je slavist g. Lamanski to zajel, da je bilo česko kraljestvo podložno nemškemu cesarstvu in neločljivo ž njim zvezano, ne vemo; vendar se nam primerno zdi svetovati g. Lamanskemu, da bi o tacih priložnostih zajemal svojo zgodovinsko vednost iz čistejših virov. Iz istega vzroka naj se nikar ne vznemirja radi „dvosečnega“ meča, kakor on nazivlje zgodovinsko pravo českega kraljestva. Ali nam se zdi, da nima g. Lamanski toliko skrbi radi „dvosečnega“ meča; marveč njemu ni po godu historičnost českega prava, ki je bistven del česke individualnosti ali posebnosti. To naj bi si premislili ne samo naši nasprotniki nemške narodnosti, temuč tudi naši prijatelji, ki so z nami iste krvi. Česki narod ne obstoji samo iz onih $3\frac{1}{2}$ milijona Slovanov, ki stanujejo na Českem; ne samo iz onih 6 milijonov Slovanov, ki stanujejo tu, na Moravskem, v Šleziji in drugod: vse, kar je ta narod že storil, toraj njegova zgodovina, jezik, velikanska literatura, ki je najstarejša med vsemi slovanskimi sestrami — vse to sestavlja česki narod. Razumljivo nam je, da štejejo druge veje slovanskega drevesa, ktere niso imele priložnosti v preteklosti toliko storiti, le glave in začenjajo svojo zgodovino še le z 19. stoletjem, — a da bi se česki narod odrekel tisučletni slavni zgodovini, ni misliti; tega ne more in ne sme.

Slednjič nam je treba opomniti, da hodijo v tem oziru naši ruski prijatelji pot, po kateri korakajo naši največji protivniki, ktere najbolj peče to, da so Čehi zgodovinski narod in da stojé na zgodovinskem pravu. Tudi v tem je g. Lamanski ž njimi enacih misli, ker priporoča razdelitev českega kraljestva. Sploh v vsem, kar je govoril o cesarju Jožefu II., o ultramontanstvu, o českimi duhovniki, o zgodovinskem pravu in razdelitvi Českega, vede se

g. Lamanski tako, kakor da bi bil najboljši učeneec „Deutsche Zeitung-e“ in „Neue freie Presse“. Gotovo bodo naši Herbsti in Russi iznenadeni, ko zvedó o svojih zvestih zaveznikih — ruskih „panslavistih“!

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. decembra.

Avstrijske dežele.

Dogovori o *podržavljenji Rudolfove železnice* so dokončani, ter se bode dogodba že v nekoliko dneh podpisala. Pogoji so: delnična renta po poldesetem goldinarji in amortizacija polnega nominalnega zneska dvesto goldinarjev.

V Zagrebu obsodili so 43 kmetov, ki so se vdeležili letošnjih neredov meseca avgusta. 12 so jih oprostili, druge pa obsodili v poojstreno ječo od enega leta do 3 tedne zapora.

Ban, grof Khuen Hedervary je prišel 9. decembra v Zagreb. Na kolodvoru ga je čakala obilna množica ljudstva; za deželno vlado je prišel sekejski svetovalec Mihalič in komisar Heroič in mnogo drugih odličnjakov. Z obilnim spremstvom je šel potem v dvorano, kjer ga je pozdravil župan v imenu mesta s presrečnimi besedami. Ban je odgovoril v hrvaškem jeziku rekoč, da si je v svesti, da ga tukaj čaka mnogo dela, vendar pa zatrjuje, da pride z veseljem in zaupanjem v mesto. Župan mu je predstavil navzoče mestne svetovalec in mestnega glavarja, in ban se je potem živahno pozdravljen peljal k nadškofu Mihajloviću.

10. decembra. Ban se je sporazumel s predsednikom deželnega zbora Krešičem, da bode danes še povabil poslanke vseh volitvenih krajev in bivše granice k prvi seji deželnega zbora na 17. dan t. m. Danes ob 10. uri je prevzel ban vlado in predstavile so se mu oblasti in razne deputacije. 16. t. m. pridejo poslanci le-sem in 17. bode prva seja v deželnem zboru. — Uradniki so se poslovili pri g. k. baronu Rambergu, kateri jih je potem predstavil banu.

Ogerska država sklenila je pogodbo s cesarstvom Brazilijska, da si boste izdajali medsebojno navadne prestopnike (hudodelee). V ogerskem državnem zboru predložil je minister pravosodja Pauler načrt postave, da se pomnože okrajne sodnije.

V ogerski gosposki zbornici se je začela večeraj 10. t. m. debata o judovsko-krščanskem zakonu. Skoraj vsi cerkveni poglavarji in malo da ne vsi nadžupanje so prišli v glavno mesto, da se vdeležé debat. V poslaniški zbornici bode prišel načrt postave v pomnoženje okrajnih sodnij kakor tudi zadeve zaradi nedotakljivosti poslancev Verhovaj, Onody, Szalay in Herman še le pojuteršnjim v obravnavo.

Vnanje države.

O političnem položaji na Srbskem bi se pač lahko reklo: da ni vse zlato, kar se sveti! Dan na dan dohajajo v Beligrad iz kraljestva pisma zahvalne vsebine, da se je kralju posrečilo uporu tako brzo kos biti. Tudi deputacij se ne manjka, ki iz dežele v belgradiški konak romajo kralju Milanu svetujoč, naj državne vajete sam v roke prime ter vlada samooblastno, kakor je vladal knez Miloš. Vse to pa ni nič drugega kakor uradniški manever; okrajni glavarji prigovarjajo ljudem in ako treba, jih tudi na to silijo, da podpisujejo vladi in kralju zaupnice, ter v deputacijah tja zahajajo. Tako je prišla tudi deputacija iz Obrenovea, in nji na čelu osemdesetletni starček, ki se sicer ni v politiko mešal, in ta je kralja tako-le nagovoril (se vé, ako je istina, kar se čita in piše): „Naš okrajni glavar ukazal je nam, da se ti, o gospodine, lažemo, kakor se ti lažejo tvoji ministri in uradniki; da javimo, kako da narod radikalec sovraži; da ti svetujemo, da bi tudi ti vladal po običaju Miloševem, zoper kterega se je pa narod šestokrat vzdignil, ter ga tudi iz dežele za-

podil.“ S ponosnim pogledom meril je kralj predrznega govornika od nog do glave vprašajoč ga: „Ali si mi že vse povedal, kar te je naučil kak radikalec, da mi sporočiš?“

O srbskih železnicah se poroča, da se bode proga Smederovo-Niš bodočo spomlad, proga Beligrad-Niš pa še le v poletji javnemu prometu izročila. Turčija jela bo tudi graditi ter se bo pri Vranji s srbskimi zvezala. Cela proga bode meseca oktobra 1886 gotova in bo Turčija v to izdala obligacije, da si potrebne nove pripravijo.

Srbski begun Nikola Pašič se je podal iz Vidina v Sofijo. Bolgarska vlada mu je pa ukazala odmah se v Vidin povrniti in ondí ostati, ako mu je kaj do bolgarskega varstva.

Ali je panslavizem? Na to vprašanje odgovorja Aksakov v listu svojem in pravi, da je in da ga ni. Združenje zapadnih Slovanov z iztočnimi so sanje, ki nimajo prave podobe. Kot politične stranke, ali političnega programa ali vsaj političnega nazora panslavizem ni! In vendar bo vsakdo priznal, da se ga vsak Slovan zaveda in to v podobi skupne slovanske vzajemnosti in sorodništva. Vzajemnosti pa manjka še splošne podobe in splošnega izraza. Čehi, Slovaki, Slovenci, Hrvatje, Srbi in Bolgari zavedajo se ne le svoje narodnosti, temveč tudi tega, da so Slovani, in le v tem smislu čaka jih uloga v svetovni zgodovini. Kakor brzo pa bi se kterikoli narod odstranil od skupnega debla slovanskega, sam za se postane v tistem trenutku ničla. Splošna ideja slovanstva vtelesena je pa, méni Aksakov, edino le v Rusiji, na katero se več ali manj vsi Slovani ozirajo vedoma ali nevedoma.

Na Ruskem so praznovali 8. decembra praznik sv. Jurja, pri kateri priložnosti spoznala sta se polnoletna velika kneza Peter Nikolajevič in Jurij Mihajlovič. Ruski car, ki je bil pri slavnosti s celo družino, nazdravil je prvi kozarec nemškemu cesarju, kot najstarejemu vitezu sv. Jurja.

Egipčani so bili že zopet tepeni. Petega decembra podalo se je 5 kompanij egipčanskih vojakov proti Suakimu na ogled. Zadelo so na ustaše; boj se prične in Egipčani so bili popolnoma pokončani. Imeli so s saboj tudi jeden top, kterega so se uporniki takoj polastili. Zopet jasen dokaz, kaj je vojska vredna, ki se iz pritepene sodrge nabira, kakor ravno egipčanska. V Egiptu in po Sudanu ne bo reda in miru, dokler ga ne bode kaka evropska velesila s svojo vojsko napravila, kakor so to leta 1878 v Bosni naši vojaki naredili. — Iz tega vzroka priplulo je več angleških parnikov pred Bombaj, da prepeljejo indijske vojake v Suakim ob Rudečem morji, kjer jih bodo proti upornikom poslali. Izbrali si bodo v to samo vojake mohamedanske vere, da se ne žali verski čut upornikov v Sudanu. Bode li to urno?

Daljna poročila iz Suakima povedó: Ogleduhi so naznanili v Suakimu, da so se sovražniki prikazali blizo mesta. Mahmed paša je potem poslal 500 črnih vojakov in 200 bažibozukov nad sovražnika, a on je ostal v Suakimu. Egipčanska vojska je bila popolnoma premagana in le 50 mož, med temi polovica častnikov, se je rešilo. To pobitje je vse zelo osupnilo, ker premagane vojake so pristevali najboljšim iz egipčanske vojske. Boje se, da bode težko oprostiti zopet pot iz Berbera ob Nilu v Suakim.

Vse velesile evropske zjedini se se, da odpošljejo po jedno brodovje v iztočno-azijsko vodovje (Tonking) v varstvo in ako treba, v obrambo ondašnjih evropskih naseljencev, katerim nevarnost žuga od strani Tonkinezev. Nedavno napadli so kristjane v Kantonu, ter jim porušili kapelico, kristjanov pa mnogo pomorili. Da se to zabrani v bodočnosti, odposlala je Angleška štiri bojne ladije, ktere so se že ob kitajkim nabrežji zadržale. Ko dojde brodovje tudi družih velesil, prevzel bode vrhovno poveljništvo angleški viceadmiral in to zato, ker bodo po družih brodovjih le kontre-admirali in bo toraj on najvišji med

njimi. Drugi vzrok je pa tudi angleška trgovina v istočni Aziji. Razun Severoamerikancev se nobeni državi trgovina v istočni Aziji toliko ne razprostira in ne cvete, kakor ravno Angležem. Iz teh dveh razlogov da se opravičiti, ako John Ball vrhovno poveljništvo prevzame v obrambo naseljenih Evropejcev v istočni Aziji.

Kitajci predložili so Japoncem predloge o zvezi gledé skupnega napada in obrambe za slučaj francosko-kitajske vojske, katerih pa Japonci niso sprejeli. Vendar pa so toliko obljubili, da ne bodo pustili v svojih pristaniščih francoskim ladijam paliva in vode jemati.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 4. novembra. (*Nekoliko o sedanji mladini.*) Vsacega človekoljuba mora sree boleti, ko vidi, da surovost in razuzdanost naše mladine zmeraj večja postaja. Naj se nihče ne drzne tej trditvi oporekati. Saj sem že nad polovico človeške starosti prekoračil in vém, kako je bilo nekdanj, kako je bilo pred nekterimi leti in kako je zdaj.

Svoje dni smo otroci znali otročje igrati, bili in metali smo žogo, ter razne druge igrače imeli, a vse igrače bile so nedolžne in poštene. Spominjam se let, ko sem hodil iz viših šol v domač trg na počitnice. V nedeljo po krščanskem nauku zbrali so se fantje moje starosti okoli mene in šli smo na polje ali v gojzd v senco, kjer sem jim kaj zgodovinskega bral ali kaj iz zemljepisja ali naravoslovja pripovedoval. Srečni dnevi! bolj z veseljem se vas spominjam, kakor najbolj prijetnih dni med šolskim letom. Ko se je jelo mračiti, podali smo se vsi zadovoljni domu k počitku. Bili so pa tudi fantje, da jih je bilo veselje videti, čvrsti gorenjski korenjaki. Le tje in sem so si privoščili kozarec vina ali piva; žganja skoraj poznali niso — nihče ga ni pil. Tudi zapeli smo včasih kako domačo, če tudi ne umetno pa vendar prijetno. Kadar so naši fantje prišli o malem Šmarnu na Bled na božjo pot, so s svojim dostojnim in omikanim obnašanjem pozornost na-se obračali. Če so pri Petranu zapeli „Otok bleški“ ali „Po jezeru“, so jih ljudje prav radi poslušali; bilo je res narodno petje. Tudi so nekteri in nekterokrat kako muhasto uganili ter jo tudi ne tajim, da so izvršili, ki bi se od strani nrave ne dala opravičevati, a navadno je bilo sree pošteno, če tudi delo izgovora ne vredno.

Ako se pa sedaj ozrem na 16- do 20letne fante rojstne fare, zapazim velikanski razloček med nekdanj in sedaj. Ti véli in upadli obrazi naj bodo moji domačini? Saj fanta, kakor pravimo, ni nič v hlačah! In njih življenje? Poštenega, nedolžnega razveseljevanja več ne poznajo. V nedeljo pred desetim pravilom že igrajo, med naukom popoldne igrajo, na večer pijejo šnops in ves trg vznemirujejo; kupijo si špirta ter sami vlijejo vode vanj in grdobijo v sé; vsi brljavi postanejo. Vina v gostilni skoraj nihče delavcev ne pije. Rujojenja in pretepanja ni kraja ne konca, in kjer ga ni, mislim, ga le zato ni, ker je fizična moč že precej ob tla. Če bo tako šlo naprej, kaj bo čez leta? Iz krepkega rodu zgolj pokveke moralčne in telesne! Kje bo cesar vojakov dobil? Pripovedujejo tudi, da se že otroci vadijo žganja in igranja.

Velikansk je tudi razloček pri ženskem spolu med nekdanj in sedaj. Nekdanj so bila dekleta priprosto pa čedno oblečena; veselje je bilo, jih pogledati. Sedaj pa človek skoraj lastnim očem ne veruje, da bi se bila dekleta našega trga tako zeló sprevergla. Ali je mogoče?

V belih predpasnikih se sprehajajo ob nedeljah po cesti, vsa njih oprava je mestna, od čevlje na nogah do pokrivala in las na glavi. Kam smo prišli!

Posebno žalostno je, kar zadeva obnašanje in nravno življenje mladine, zlasti moške. v nekterih manjših mestih, v katerih je precej rokodelstva, postavim v Loki. Ob nedeljah vidiš po vsih kotih med božjo službo pobaline igrati in tobak pušiti; ponoči razsajajo, da je groza; tudi pijančevanja so vajeni; ni čuda, da je tudi njih obnašanje surovo, neotesano, in da so tudi družih grdobij že vajeni. Duhovskemu vplivu se zmiraj bolj odtegujejo. Zares, prav žalostno!

(Konec prih.)

Z Dunaja, 10. dec. (*Avstrija, Rusija in Nemčija.* — *Katoliška cerkev pa Nemčija.*) Listi danes poročajo, da se imajo sniti cesar nemški, car ruski in cesar avstrijski, ter potrditi že obstoječo zvezo med seboj. Nekteri časniki, kakor „N. Wr. Tagbl.“, pa dvomijo, da bi se to zgodilo, marveč pišejo, da je med Avstrijo in Rusijo napetost čedalje večja in da nemški listi ponatiskujejo, kar ruski časniki pišejo zoper Avstrijo. „N. Wr. Tagbl.“ bi kaj rad videl, da bi se Avstrija in Rusija sprijeli, ker se nadeja, da bi to zopet nemški liberalni stranki pomagalo na konja.

Iz Berolina se poroča, da je cesar pomilostil limburgskega škofa Bluma, in da bode v znamenje pomirljivosti nemški cesarjevič v Rimu obiskal papeža. Liberalni listi so zaradi tega precej zagnali velik hrup, in uradna „N. Allg. Ztg.“ piše, da je izmišljeno, da bi šel cesarjevič v Rim papeža obiskat, obiskovanje njegovo velja v prvi vrsti kralju Humbertu in še le potem bo šel tudi k papežu. V bistvu je pač vse eno, ali gre prej k papežu ali pa h kralju, tajiti pa se nikakor več ne more, da Nemčija čuti potrebo sprave s katoliško cerkvijo, in da išče primerne prilike, kako bi jo dovršila. V trenutku, ko se hoče protestantska Nemčija pomiriti s katoliškim Rimom, je toraj jako smešno, ako liberalni listi danes s posebnim povdarkom poročajo, da je papežev hišni prelat dr. Savarese 8. t. m. prestopil k protestantski veri in da hoče na svitlo dati posebno knjigo o potrebnih preuredbah katoliške cerkve. Prestopili so k luteranski veri še slavnejši in po svetu bolj poznani možje, kakor Savarese, n. pr. Döllinger, Marschall in drugi, pa njih odpad za katoliško cerkev ni imel nobenih slabih nasledkov. Tudi ni hrepenenje po boljšem spoznanju vzrok takega odpada, ampak večidel le mesene ali pa druge strasti, katerim v protestantski veri laglje strežejo, kakor pa v katoliški.

Domače novice.

(„Mir“, *politični list za koroške Slovence*) nastopil bode skoraj tretje leto. Edini list, ki je namenjen med koroškim slovenskim narodom zavest buditi, ne sme prenehati! „Slovenec! Nasprotniki naši napenjajo vse moči in delajo na vso sapo, da bi z denarji in pravdami naše slovenske časnike zatrli po Koroškem in Štajarskem. Napenjajmo svoje moči, delajmo na vso sapo tudi mi: „Ne vdajmo se; vse za Boga, cesarja in domovino!“ Tako kliče preč. gosp. Andrej Einšpieler sam. — Kedor je bil do sedaj „Mirov“ naročnik, ostani še dalje, kdor še ni, naroči naj se, list velja za celo leto le 1 gold. in izhaja 10. in 25. vsakega meseca. Naj se blagovoljno priloži tudi 24 kr. za poštnino. Tudi kdor ne

misli „Mira“ brati, naj pošlje svoj goldinar v Celovec, storil bode dobro delo, kajti za to bode dobil koroški Slovenec, ki se še ne zaveda, list zastoj in se bo predrnil iz narodnega spanja, naši narodnosti pridobljen pa bode zopet en steber več!

(*Ker so premil. knezoškof*) zeló oslabei, opravljali so pretekla dva praznika D. Marije in sv. Nikolaja cerkvene slovesnosti preč. gosp. prošt J. Zupan, kateri namestujejo tudi onemoglega gospoda dekana.

(*V katoliški družbi*) bode jutri ob sedmih zvečer gosp. M. Močnik nadaljeval govor o Afriki. Družniki so povabljeni k podučnemu zborovanju.

(*Tombola v katoliški družbi*), o kateri smo včeraj nekoliko omenili, je donesla ubogim, ktere podpira Vincencijeva konferenca pri sv. Jakobu, nad 60 gold. čistega dohodka. Tak sijajen vspeh je bil le mogoč, ker je bila tombola zeló obiskovana, in je večidel dobitkov bil podarjen. Hvala, prelepa hvala vsem darovalcem in dobrotnikom ubogih, ki tako spolnujejo Kristusove besede: Kar ste ubogim dali, ste meni dali. Zares, ubogih se nikjer ne manjka, vzlasti pa v krajih ne, ki so namenjeni delavnosti te konference.

(*Slovensko gledišče.*) Igrokaz „Bisernica“, ki se je v soboto zvečer na gledaliških deskah pred našimi očmi razvijal, vzlet je iz življenja in vso našo pozornost zaslužil. Dramatično osobje od prvega do zadnjega igralo je s tako navdušenostjo in spretnostjo, kakor je pri slovenskih predstavah že nismo dolgo videli. Graščak baron Črtomir (g. Ljubivoj) ima vse lastnosti, kar se jih od lahkoživnega plemenitasa zahtevati zamore in se nadjamo, da postane krepka podpora slovenske Talije. Karol (g. Šturm ml.) bil je v resnici zal in spreten lovec, ki bi bil morda še kaki drugi ne le Ani možgane zmedel. Oče Rodovščak (g. Kocelj) — no to Vam je bil pa mož, da se ga mora z lučjo iskati. Gospod Kocelj ima poleg temeljite šole v tem stroku tudi prirojen igrališki talent, ki ga poslušalcem takoj prikupi. Marta njegova žena (g. Petraška) se je prav vrio obnašala, in je lepo izgovarjala svoj del. Na uho bi ji pa za drugokrat svetovali, naj se nikari starosti ne boji, kajti premlada videla se nam je poleg svoje hčere Ane (g. Zvonarjeve). Hans Jurež (g. Danilo) si je pa lovorov venec prislužil s svojim izbornim postopanjem. Bodi si kakor nekreten hlapec, pravo strašilo pri kmetiški hiši, bodi si kakor poznejši gosp. Jurij Bojmir, bil je tako na svojem mestu, da bi smel povsod s ponosom nastopiti. Le tako naprej! Kaj bi pa o šegavi Liziki (g. Nigrinova) rekli? Iznemadila nas je sè svojim prvim in pogumnim nastopom kakor pevka, in popolnoma očarala z naivnim svojim igranjem, kakor hišina. Ni čuda, da je premotila zamoreca Joanesa (g. Petriča) tako, da ji je odmah pol srea ponudil. Joanes opravil je svoj zamorski posel jako vestno, in komično, ter svojo ulogo častno rešil. Vojaki (g. Novak, Verovšek in Brak) bili so za jedno tudi dobri peveci. Kapelnik g. Burgarel prizadel si je mnogo truda, kar se tiče pevskega dela igrokaza in to z jako lepim vspehom. Tudi godba je bila po vsem večeru primerna. — Le škoda, da se je tu pa tam kaka loža po svoji votlini odlikovala in tudi v parterji bilo je videti nekaj praznih sedežev. Sramotno se nam zdi, da Slovenci polnijo nemške gledališke večere, za domačo reč pa tako malomarnost kažejo, posebno, ako se jim ponujajo komadi kakor je bil ravno

„Bisernica“, kjer se človek kaže v raznih oblikah težavnega življenja v hudem boji s svojimi strastmi, tujo zavistjo in lastno nesrečo. Vse smo razumeli, le tega ne, kako se je galerija smejati zamogla, ko so človeku, ki pozna življenje iz njegove resne strani, solze stale v očeh.

(Čevljarji našega mesta) so se zbrali v nedeljo 9. t. m., ter osnovali med sabo zadrugo, a le-ti hočejo biti sami za-se in nočejo združiti se z obrtniki sebi sorodnimi po obrtu, niti nočejo v zadrugo imeti prodajalce izdelanih čevljev, rekoč, da le-ti so njim najhujši tekmeči. Za predsednika so volili g. Jakoba Skrbinea, njemu je namestnik g. Strohmayer. V odboru so gg.: Boben, Breskvar, Hrovat, Košar, Špan, Tuma ml., Zor. Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo!

(Srebrni križ s krono) je prejel poštni konduktér g. Karol Frič za zasluge. Slava!

(V zadnji seji mestnega odbora) naznanil je gosp. župan, da se je g. profesor Miklošič zahvalil za podeljeno mu častno meščanstvo. Dalje se je dognal do konca klavni in tržni red za živino, ki se ima v potrditev predložiti deželni vladi. Slednjič je poročal dr. Karol vit. Bleiweis-Trsteniški o receptih za uboge, ktere mestni zdravniki predrage zapisujejo. Po sklepu zbora se morajo odslej ti zdravniki držati na dotične ministrijalne določbe.

(Sneg) je pobelil večeraj Ljubljano, da ima že zimski obraz. Po cestah in ulicah ga je palec debelo, vendar blata ni, ker je padel na zmazana tla. Želeti bi pa bilo vendar, da bi se spravil vsaj izpred hiš, ker so tla za pešce jako polzka.

(Večerajsnji mesečni živinski somen) bil je prav dobro obiskan, posebno veliko prignalo se je goveje živine, ki je šla za dobro ceno večidel s tujimi trgovci z Goriškega, Koroškega, Tržaškega, Reke in Pulja. Konj ni bilo veliko, kupčija ž njimi tudi jalova. Unanjih ljudi je bilo dokaj videti in so tudi drugi trgovci napravili precéj dobre kupčije.

(„Schwamm drüber!“) To frazo iz operete „Bettelstudent“, ki se zdaj v Ljubljani večkrat igra in poje v nemškem gledišči, slišati je tudi pogosto po javnih lokalih tam, kjer se zbira goreča mladina. Tako je bilo tudi oni dan v Šiški. Sedela je okoli mize družba veselih narodnjakov, zraven tudi nekaj neprehudih nemškutarjev. Bliža se večer, narodnjaki se odpravljajo. „Kam tako kmalu?“ praša nekdo. „V gledišče, ker danes je slovensko.“ — „A tako?“ se oglasi tam iz kota neki paglavec, služabnik v znani hudi nemčurski hiši, — „v slovensko gledišče? Schwamm drüber!“ Splošnja nevolja med vsemi, tudi med onimi nehudimi nemškutarji. Vstal je eden in ga prav dobro oštel. Nemčurski junak je dobil po tem tak strah, da si ni upal peš domú, marveč si je najel voz in drknul domú v Ljubljano. Vesel naj bo tak hujskač, da je naletel na tako hladnokrvne ljudi, ker sicer bi bil utegnil dobiti „Schwamm drüber“ on, pa kako!

(Lahe z dinamičnimi patronami) vjel je na železnici proti Trbižu ljubljanski gonjač, ki spremlja odgonce. Bili so štirje. Prijel jih je naglo, vkenil in izročil v Trbižu žandarjem. Kaj so nameravali, se ne vé, pa bo že preiskava pokazala.

Razne reči.

— † Gosp. Janez Kilar, c. k. kancelist in zemlj. knjigovodja v pokoji, zarad

svoje prijaznosti in postrežljivosti občespoštvovan, je vsled omehčanja možganov, previden s sv. zakramenti, 9. t. m. zjutraj ob 1/2 7 uri v Ra-dečah mirno v Gospodu zaspal. Naj v miru počiva!

— V Št. Vidu nad Ljubljano je dné 7. decemb. umrla Katarina Potočnik, sestra rajncega č. g. župnika Blaža Potočnika. Stanovala je zadnja leta pri g. Jak. Belec. Bila je ranjca sploh močno priljubljena, in bila je nekaki živi spominek na nepozabljivega gosp. Blaža. Pogreb je bil prav slovesen. Naj v miru počiva!

— Iz Celja, 10. dec. se nam piše: Tistega znanega Rozmana, o katerem smo nedavno poročali, da jo je iz tukajšnje ječe porisal, so zasačili v Zagrebu, ter ga spet v Celje nazaj poslali.

— Cesarjevič Rudolf in Štefanija poslala sta na praznik D. M. čistega spočetja lep lovorov venec na grob tistih ponesrečenih, ki so se pred dvema leti na 8. decembra v dunajskem „Ringteatru“ sezgali. Tudi od drugih strani došlo je mnogo vencev in mnogo ljudstva na centralno pokopališče, da se v tihi molitvi spominjajo svojih nesrečnih dragih.

— Iz Košic na Ogerskem se nam piše: Predrzen rop so dné 5. decembra učinili ob 6. uri v poslopji g. barona Fotesko-ta v velikem Važoni (Nagy-Vazsony) roparji. V pisarno stopi šest dobro oboroženih mož, katerih prvi v imenu vseh zahteva denar. Od straha in brez orožja so osupnjeni uradniki iz svojega zložili kakih 600 gold. in jim dali — morali so jim tudi prstane in ure oddati, potem so se še le moško odpravili roparji vsem dobro jutro vošviši.

— Prav liberalno. Bruseljski župan kaže v računih, ki jih je predložil mestnim odbornikom, da niso posebni stroški nič manj znašali kot 140.000 frankov. Od teh porabil je „blagi“ mož 10.000 frankov za prelaganje uradnih spisov v flamski jezik. Liberalnim odbornikom zdeli so se ti stroški le preveliki, zato so se uprli in izbrisali iz računa vso svoto.

Telegrami „Slovenca“.

Budapešt, 11. dec. Gosposka zbornica zavrgla je s 109 proti 103 glasom postavni načrt o zakonu med kristjani in židi.

Pariz, 10. dec. Kamora privolila je kredit za Tonking s 381 glasovi proti 146 ter sklenila s 315 proti 206 glasom vladi zaupanje izrazujoč dnevni red.

Tujci.

8. in 9. decembra.

Pri **Maličih**: Julij Reiss, kupec, iz Monakovega. — Fürst, kupec, z Dunaja. — Beck, kupec, z Dunaja. — Samuel Greiner, kupec, iz Boglára. — Kopstein, kupec, iz Siska. — Oskar Fritsch, kupec, iz Augsburga. — Benedikt Pollak, kup. potovalec, z Dunaja. — Milan Reichel, kupec, iz Budapešte. — Karl Spiller, kupec.

Pri **Stonu**: Viktor Gerec, kupec, iz Neapola. — Gustav Lenk, kupec, iz Zagreba. — Janez dr. Baaz, c. k. rudn. zdravnik, iz Idrije. — Ferd. Seidl, učitelj, s Krškega. — Marija Moreli, učiteljica, iz Košane. — Josip Stanič, not. koncipient, iz Kamnika. — Töpfer, kup. potovalec, z Dunaja. — H. Ressaier, kup. potovalec, iz Knittelfelda. — Reinhold Aurel. — E. Fachini, agent, iz Trsta. — J. Tuček, inženir, iz Beljaka. — Vit. pl. Gspan, c. k. nadporočnik, s soprogo, iz Krškega. — Manfredo, jurist, iz Zadra. — Tomaž Tollazzi, kupec, iz Logateca.

Pri **Tavčarjih**: Vit. pl. Fridrich, c. k. polkovnik, iz Grada. — Franc Smolkar, c. k. nadporočnik, iz Linea. — Jakob Bisečić, žitni kupec, iz Siska. — Franc Horwath, vinski kupec, z Dolenjskega.

Pri **Južnem kolodvoru**: Viljelma Kaufmann, gled. igralka, iz Grada. — Albert Krauss, kupec, iz Budapešte. — J. Gulič, vinski kupec, iz Trsta. — J. Weber, iz Ljubljane.

Pri **Avstrijskem cesarju**: Jakobovič, z Dunaja. — Boltesar, s soprogo, z Dunaja.

Umrlí so:

8. dec. Apolonija Golob, čevljarjeva vdova, 61 let, Kurja vas št. 9, pljučnica. — Marijana Poljanšek, postreščekova žena, 44 let, Kolodvorske ulice št. 20, vsled raka.

9. dec. Rudolf Beker, železniškega mehanikerja sin, 61/2 leta, Marije Terezije cesta št. 14, difteritis. — Janez, Kukovič, superijor misijonskih duhovnov, 38 let, Travniške ulice št. 3, srčna napaka. — Janez Ljubič, delavčev sin, 8 dni, Opekarska cesta št. 9, željustni krč.

V bolnišnici:

6. dec. Andrej Marinšek, krojač, 26 let, tramatična vnetica trebušnih kožic.

7. dec. Jurij Stegne, dninar, 32 let, vodeniaa. — Marija Juglič, šivilja, 77 let, Mrtvoud.

Eksekutivne dražbe.

15. dec. 1. e. džb. pos. Janez Ferilav iz Senožeč, 2862 gl. Senožeče.

17. dec. 3. e. džb. pos. Mihael Marolt iz Berlog št. 4, Lašiče. — 3. e. džb. pos. Janez Zalar 1435 gl. Lož.

18. dec. 1. e. džb. pos. Anton Nachtigal iz Verhovo, 2338 gl. Žužemburg. — 1. e. džb. pos. Janez Vovk iz Vipave, 720 gl. Vipava. — 1. e. džb. pos. Franc Bratina, 1082 gl. 35 kr. Vipava. — 1. e. džb. pos. Anton Demšar iz Zkornje Dobrave, 355 gl. Loka. — 3. e. džb. pos. Matija Kobe iz Riglja, 150 gl. Rudolfovo.

19. dec. 1. e. džb. pos. Blaž Gašparič iz Bezgovice, 935 gl. Kočevje. — 1. e. džb. pos. Gašper Princec iz Vipave. Vipava. — 1. e. džb. pos. Anton Krumaver od sv. Križa, 2895 gl. Kostanjevica. — 1. e. džb. pos. Janez Dvornik iz Krške vasi, 4800 gl. Kostanjevica. —

20. dec. 3. e. džb. pos. Jurij Kalinšek iz Primskovega. Kranj.

21. dec. 1. e. džb. Marija Kabe iz Hrib. Verhnika.

Dunajska borza.

10. decembra.

Papirna renta po 100 gl.	79 gl. 20 kr.
Sreberna " " "	79 " 70 "
4% avstr. zlata " renta, davka prosta	98 " 60 "
Papirna renta, davka prosta	93 " 85 "
Ogerska zlata renta 6%	120 " 40 "
" " " " 4%	87 " 80 "
" " papirna renta 5%	85 " 40 "
Kreditne akcije	160 gl. 282 " 75 "
Akcije anglo-avstr. banke	120 gl. 107 " 50 "
" avstr.-ogerske banke	836 " — "
" Länderbänke	107 " 90 "
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	615 " — "
" državne železnice	310 " 40 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	217 " 75 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 121 " — "
4% " " " " 1860	500 " 134 " 80 "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 167 " — "
" " " " 1864	50 " 166 " 50 "
Kreditne srečke	100 " 172 " 75 "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " — "
Rudolfove srečke	10 " 19 " — "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 " — "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	102 " 80 "
" " Ferdinandove sev.	104 " 50 "
London	120 " 80 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 71 "
Francoski napoleond.	9 " 59 1/2 "
Nemške marke	59 " 25 "

Prav lepo in okusno vezane

Missale Romanum,

(oblika mali folio),

izdaja Pustet-a v Reznem (1882),

posebno priporočamo

za sv. maše o bližnjih božičnih praznikih.

Ta knjiga ima prav pripravno obliko, trden papir, ter čist in razločen tisk.

Cena: v rudičem šagrinu vezana z zlato obrezo 25 gold., s pozlačenimi platnicami 30 gold., ravno take s posrebrenimi okovi 37 gl. 50 kr., s pozlačenimi okovi 45 gl., posebno okusno v telečjem usnji vezane (temnozeleno barve) z lepo okinčanimi okovi 80 gl. itd. itd.

Katoliška bukvarna
v Ljubljani.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.